

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Marika Lyman
Stabschef
08-5782 98 31
marika.lyman@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-09-19

1 (5)

Diarienummer

2017/BUN 0168

Barn- och utbildningsnämnden

Svar på motion om att ge skolkort till alla elever i grundskolan

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till barn- och utbildningsnämnden för beslut i kommunfullmäktige

- Motionen avslås.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Monika Larsson
Förvaltningschef

Beskrivning av ärendet

Mikael Ordenius från Miljöpartiet har i en motion föreslagit att Tyresö kommun ska ge alla elever i grundskolan ett skolkort. Motionären hänvisar till att nuvarande riktlinjer för skolskjuts är orättvisa och problematiska för familjer med svag ekonomi. Vidare hänvisar motionären till att eleverna blir mer självständiga och rör sig mer än om de blir skjutsade med bil till skolan.

Motionären hänvisar till Göteborgs kommun som sedan slutet på 80-talet ger elever kostnadsfritt skolkort.

Kommunfullmäktige uppdrar åt barn- och utbildningsnämnden att återkomma med svar på följande:

- att utreda kostnaderna för att införa skolkort till samtliga elever i grundskolan.
- att utreda möjligheterna och förutsättningarna för att införa skolkort för samtliga elever i grundskolan.

Kommunens skyldigheter och riktlinjer

Kommunen är skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts om sådan behövs. Det kan handla om färdvägens längd, trafikförhållandena, en funktionsnedsättning hos eleven eller någon annan särskild omständighet. Skolskjuts och elevresor regleras i Skollagen¹ och i kommunala riktlinjer². Den 1 januari 2018 infördes nya bestämmelser i skollagen som innebär att även elever i förskoleklassen från och med höstterminen 2018 har rätt till skolskjuts under samma förutsättningar som elever i grundskolan och grundsärskolan.

Det är elevens hemkommun som i varje enskilt fall gör en bedömning av om eleven har rätt till kostnadsfri skolskjuts. En elev i en kommunal grundskola eller grundsärskola har rätt till skolskjuts om sådan behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållandena, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Alla dessa förutsättningar prövas individuellt. Huvudregeln är att man inte har rätt till skolskjuts om man går i en grundskola i en annan kommun. Däremot har man rätt till skolskjuts om hemkommunen kan anordna det utan organisatoriska och ekonomiska svårigheter för kommunen.

Ibland har en elev, med hänsyn till sina personliga förhållanden, särskilda skäl att få gå i en grundskola eller grundsärskola i en annan kommun än

¹ Om skolskjuts i hemkommunen: 9 kapitlet 15 b § skollagen (förskoleklassen), 10 kap. 32 § skollagen (grundskolan), 11 kapitlet 31 § skollagen (grundsärskolan). Om skolskjuts i en annan kommun än hemkommunen: 9 kapitlet 15 c § skollagen (förskoleklassen), 10 kapitlet 33 § skollagen (grundskolan), 11 kapitlet 32 § skollagen (grundsärskolan). Om överklagande av beslut om skolskjuts: 28 kapitlet 5 § 5 punkten skollagen.

² Riktlinjer för skolskjuts, antagna av barn- och utbildningsnämnden 2015xxxx

hemkommunen. Om eleven på grund av sin skolgång måste övernatta i skolkommunen har hon eller han rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och skolan under samma förutsättningar som gäller för elever som är bosatta i den kommunen. Det är i sådana fall skolkommunen som ska se till att skolskjuts anordnas för eleven. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun.

En kommuns beslut om en elevs rätt till skolskjuts kan överklagas till förvaltningsdomstol.

En elev som går i en fristående grundskola eller grundsärskola inom kommunen har som huvudregel inte rätt till kostnadsfri skolskjuts. Kommunen ska dock anordna skolskjuts för en sådan elev om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Det finns inte någon reglerad rätt för en elev att få kostnadsfri skolskjuts till och från fritidshemmet. Om en kommun ändå vill erbjuda skolskjuts för elever till och från fritidshemmet finns det inte något som hindrar det, men det är ingen skyldighet för kommunen.

Rätten till skolskjuts innebär inte att skolskjutsen måste anpassas till varje elevs skoltider. Kommunen får fritt organisera skolskjutsverksamheten på lämpligt sätt, till exempel genom att låta flera elever samåka även om det leder till väntetider för vissa elever. Väntetiden får dock inte bli orimligt lång. Rätten till skolskjuts innebär inte att skolskjutsen måste anordnas från elevens bostadsadress till skolan. Kommunen får fritt organisera skolskjutsverksamheten på lämpligt sätt, med hänsyn till bland annat trafikförhållanden.³

Skolskjuts i Tyresö kommun

Tyresö kommun anordnar skolskjuts med en blandning av SL-kort, skolbuss (Raksta) och skolskjutstaxi. Taxiresorna kan beviljas mellan hemmet till skolan alternativt mellan hemmet och till lämplig busshållplats för vidare färd med

³ Källa om allmänna villkor för skolskjuts, Skolverkets websida:
<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/skolskjuts-och-elevresor#h-Vilkenrattfinnsdettillkostnadsfriaelevresormedskolskjutsigymnasieskolan> läst: 2018-09-09.

linjetrafik till skolan. Vilket beslut som tas beror på vilka förhållanden som råder.

Kommunens bedömning utgår från avståndskriteriet:

- elever i årskurs F-3 som har längre än 2 kilometer mellan närmaste kommunala skola och hemmet,
- elever i årskurs 4-9 som har längre än 3 kilometer mellan närmaste kommunala skola och hemmet.

Trafikfarlig väg, funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet kan också vara skäl till att få rätt till skolskjuts.

Elever på fristående skolor har samma rätt att söka skolskjuts och bedömning görs på samma grunder som för elever på kommunala grundskolor. Skolskjuts beviljas inte för resor till och från fritidshem. En fritidshemsplacering är en frivillig icke skolpliktig verksamhet där det är vårdnadshavens ansvar att lämna och hämta sina barn på fritidshemmet. Tyresö kommun försöker alltid tillmötesgå vårdnadshavarens val av skolplacering. En elev som uppfyller de grundläggande kraven för skolskjuts, men som genom skolval väljer en skola som ger ett längre avstånd mellan hemmet och skolan jämfört med avståndet för den skola som kommunen skulle ha placerat eleven i, har endast rätt till skolskjuts om det inte medför några organisatoriska svårigheter eller merkostnader för kommunen. Skolskjuts beviljas inte till elev boende i annan kommun.⁴

Kostnader för skolskjuts

Idag utgör kostnaden för SL-kort en liten andel (under 20 procent) av den totala kostnaden för skolskjuts. Om alla barn i grundskolan får ett busskort kvarstår ändå merparten av all kostnad för skolskjutsen.

Kostnad för att införa skolkort till samtliga elever i grundskolan

En läsårsbiljett för skola (gäller mellan 10 augusti 2018 -14 juni 2019, giltig helgfri måndag till fredag mellan klockan 04.30-19.00) kostar 1 630 kronor.

⁴ Fullständiga riktlinjer finns på kommunens websida: <https://www.tyreso.se/forskola--skola/skolbarn/skolskjuts.html> refererade till: 2018-09-09.

I räkneexemplet från augusti 2018 har Tyresö 5 542 elever i grundskolan (årskurs F-9). Kostnaden för att dessa elever skulle få en läsårsbiljett är: $5\,542 \times 1\,630$ kronor = 9 033 460 kronor i årskostnad för SL-kort.

Kommunens skyldighet för skolskjuts sträcker sig längre än att ge alla barn ett SL-kort. Utöver kostnaden för SL-kort tillkommer kostnad för skolskjuts med särskild anordnad taxi (till särskolor inom kommunen samt externa placeringar, både särskola och specialskolor), skolbussen (Raksta) samt taxi till busshållplats. Dessa kostnader kvarstår oavsett om alla elever i grundskolan får ett SL-kort. Totalt är alltså den uppskattade kostnaden som kvarstår, oavsett SL-kort till alla, ungefär 11 248 000 kr per år.

Årskostnaden för SL-kort till alla blir: $9\,033\,460 + 11\,248\,000 = 20\,281\,460$ kr.
Årskostnaden med lika många SL-kort som nuvarande nivå blir: $768\,898 + 11\,248\,000 = 12\,016\,898$ kr. Merkostnad för reformen är: 8 264 562 kr.

Den reella kostnaden för reformen skulle bli något lägre än redovisat eftersom alla elever vars skolkort löses med taxi inte skulle behöva ett SL-kort. Ingen hänsyn har tagits till dessa elever i denna uträkning.

Förslaget om busskort till alla kommer att innebära en kostnadsökning, vilket innebär effektiviseringskrav i övrig skolverksamhet.